

Оссолінські колекції.

CD – диск виконано в рамках угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespól (fond) 58.

PAPIERY JANA KARŁOWICZA

132. Korespondencja Jana Karłowicza. Listy od Pobłockiego 1886-1887 i b.r.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

07

Архивъ Мѣстнаго Училища
ПІДПИСАНО
№ Карм. 132/м. 3

Поблоуский (Ровтоски).

Листи
до Карювска Ана.

1886-1887, 5 г.
Феліція, Биншева.

Зм. Фарк.

м. пал.

Ks. Poborski

Gelmno, 8. lipca 1886.

Drogi Panie Doktorze!

Z powodu zamieszania się między listem Pańskim,
którego szukacie się we mnie, zstąpiłem odpowiedź,
za co niniejszem pokornie przeproszam.

Na zapytanie odpowiadając donoszę, iż Skonnie
Kaszub. oddam w druku, a bądź co bądź jęz. u soku
kierując, do druku. Cała praca bawiana od roku
zaprębia Skonnie, z wyjątkiem tylko słowa wstę-
pnego i wagi gramatycznych, które lekko poprzedzą.
Przynajmniej druku była najpóźniej słowa
a następnie siadaci s. p. ojca (u nich b. i. p.); po-
tem brak typów odpowiednich (ā, ā, ā, ē, ē, ī, ū),
w której drukiem polskiej p. Siadka, któremu ja-
ko niemożliwym nigdy innym i z tego względu
Skonnie do druku oddać zamierzam, że w końcu
moim niemożliwym z powodu braku i poprzednich

i dodatkov, sei do ponovnega prepisovanja ne
mam ni časa ni oholoty.

Storvik alto rany Storvik ne budi
velikoj objestoi: vzgrod Kaszab. mam 1600,
provariznabzmor Adaini. 200 z gora a kocie-
niacka 150, nize razem vysetkego otrofo 2000.
Kimo to budi draken teilkanašve arstary dla pry-
kladov, prystav, objasneni dodavanyh do kazdego parie
vzrazu, dla prystaven vyjatkov z staryh pisanov,
u ktorich vzraz odnošy zašrovi itp.

Vynulie vzrazy u Storvika sa svojike, le-
dnie 10 medzi nimi zapoizrozny od obzryk.
U Lindyma pry nejednem stovie jest unevzerony
znak zapytavie lub vyfve Humanenie; u staryh
astovach tyke vyraici vicnaryh (parazyt u Parken,
Karkoz u Klonovian, rechot, trud itp. itp.); tak
vamo nazny nejstovoi jak n.p. Selašik, Oprot,
Kobrenyn byveja pry etymologoi jak najdesivaz-
nej objasnenie — vynulko to stovie sa
jovnem iznikave, storo mei bydiem, ite mo-
zivoti,

zapewdy idyotyzm polski. Stwierdz mojej glosa takich
wrazow wemnych ustronie.

Bardzo sie nowym wiadomosci iustancie
zakomunikowanej o podreaniu osobu utworzenia stwo-
rze pryncypalizmow polskich. Ale, oswiecham
sie powiedziec, czy to nie za wielka praca na je-
dnego? Tak mabe srod nas pracowno na ten
pola, na temu prace, druzem dotad wybrzone, nie
wspytlic za tego rodzaju, czy na tej podsta-
nie moina dalej budowac. Co n.p. p. Biskup-
ski pisze o rancera Karala, to miestam com-
poritam, kedy tondas rozwierec ziarno od
plery. Zdanem mojem dokladny idyotyzm pol.
stedy dopiero poritai bydzie mozt, fiekedy zdo-
lucimny sie na pomniejsze zbiory stajiwosia i odzob-
nowi jzrykowita w porzeczonych prazizach, zideta-
rak i okolitach Polster. Cokotnick bode, poritana etaj,
iz tyta obecne prace na polce biezren do wedan
na odlogiem.

Przym, Sen. Panie Doktore, wyraz prawdziwego wa-
centen i porazenia
unizony Sluga
S. Potocki, Kapelan.

H. D. Winona, Minn
Corner of 2^d & Carleton Str.

Bystrza, d. kwietnia 1887.

4503

4503

Znanomy i zastany Paue!

Bardzo Pan wdziękny ze list i wiele uwagi,
mianowicie odnośnie list do wyrazów sęjac i o-
błok. Żeby to dojść można pochodzenia słowa
gëldzëc, gëldzacz = Tehtai, Tehting!

Szywarka i szywarkica (od staropolsk. szywać)
= szwarka, modniarka; stora (pr. pogardl. =
koniokos) (pr. hetka znachodzi się w Parten
i jest zwrócić uwagę naszym stornikarom); taik
= rytik, uzywany przez dzieci do piczenia na
tablicach kawczyca = Tupelstein, Gupfel.
Co do wyrazu nesza, wiem, że go niektórzy wy-
dają to z rewo. Reich to z fac. res, ale zda-
niem mojem westarsze. hore nesza i ne-
szac wymowadzić truba, chyba przez nie
zdawa lepsze, niż kolczyki, poprze doro-
dami. Przeszac to przez fac. serere, neroto-
vertum, nesza = series (szereg, gromada);
Taki samo wyraz noś nie powinno się łączyć
z nim. hore, nazywany niedobry przez kamień

z nad morná nord; nort = gólbria, miyore v
pohojá najgólbne, nejodleglejše nylí kat, nurt.
Samiana u na é nie poriana uderac, gódyz to
u Kaszubóv dosí vyšte.

Kyraz nigz v znanem robie ponaracy jert,
pryznajs, nigray i indziej n. p. v Gólturac,
v Stomítack atoli v znanem poryzrem nie
masz go, proto go umiesiatem, bo lepzy i
nigrej wyjaki niż drugi, pna klary rylknt.
ceire nigray od awa, jak lienzli francuzay.

Ktorew piernotam postanowieniu umiesiatem
v Stomítack kilkumacie wyrazóv pochodzenia nem.
z nego teraz, ngrajz otworie, jertem bardo to
markotay. Takai, pytam nyz, ztad Koryzi dla
jzyka pot. ? Ktoby n. p. wykazal, ie pot. winda
nem. Winde, windrac nem. winden, winda
nem. Schranke, ret (Kletka), gwat (Ge-
well) itd. etc. nie wielceby nyz zastúyit
lingwistom pot. Dot z góbszego znac' jert
zyte nem., aby to pornac'.

Nie inany na nyz nem z wyrazami nem.
na Kaszubach wyrazóvnia zapóyrozomani nie
z staronem., len z plitt da sch n. p. Tommy
jak w góle lat nem. nigrayntetrony nigray
i teraz pameranie Brui, Brut Bratman, bukit
i bukitten, Doaschke i Doaschke, Leir i Leir
Leir (Leib'), Liutke (Kamizetka); zas pan' tut
da (Dera) = duchoty,

znie rj navel v konartene (Kuenster), jedynie
 panna Koken i pantioki. O myznie doch, zywem
 z niem. nietyl, nie wiem, co mam poradzic. uemai
 nie mydlikowai i myznie aber, ktorego moj Krawick
 ponowiony od wjstka, z ponagla uizvat zamant
 ale? Sadawina Serdowskiego v Sestka y Gattin-
 otim, jstoby pema uzi Kaczabi zwas Dothan
 tkl. nie ma podstaty, czysty to wymysl, poetycki. W
 jego grantyare i orabulaciam przy semim wietny u-
 dzawierzonym, nie szukaic powuena. S., jakobotnick
 adonick edatny i nie zle popotstka pisarz, nie
 zna gramatyki pol. ew z grubszego; sam rj do
 tego przyrat, gwym na dawat wkażarki: co do
 pisawa myznie Kamb. Zwonty trudno wietne, co
 pisat po turicem a co po pijanem — po
 lazaretem legat calem tygodnami, chorujze na
 delirium tremens.

O staromim. myznie w iguane Kamb. napunkaf
 dasu myzo p. Kztnyistki. Kiedym go, zdaje rj
 w Karcie zepytat o wie, nie mi nie odponie
 dzial. Ofle dajmy na to, ze staromim. myznie
 natrafia rj u Kambai — rj za jnytek? Ten
 myza, ze nas i Kyziez na dobre nemayli, co
 zadenq narodnia. Sodasz jenne, ze myznie ludowe
 niywane pna kamicis v Prava zsm. zebat Fida
 berg, Karpman, Koetebach? Umierznaucem myznie
 Blott, Babbe, Drapp, Bör (bör), Lippez (Lipica, mia)
 Causi dom elpman. Lipe = Linde) tkl. taka myznie adajt
 Niemcom przytazg, jakz bym ja mial z umierznaucem

v Stantham wyraził wem. Puto, Kuzge tu przysta-
ny wstąpi, osiadać, i mi nie żał, iin je o-
pniort, a opniort je catkiem przy drugim
wydaniu, które moie niedługo nastąpi, gdyż obawy
nastad uweriellki, a wotiora go Pny za koda
i Pny, stuo.

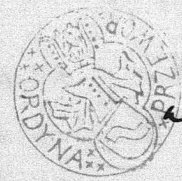
Dotyknas Stantham we jest parzonym w obrey
kuzgarcki — z obawy, aby we portuif mial-
stori Gosterowi za porost do zatwierdzenia veto na
jakoze pniekto istenowianiu najewu na jakie
probostwo. E tyk uykowis protim redkuje gant
tatejsnych, ktorzym po egzemplera Stantham porobieny,
by tymczasem o pracy mojej we we wspomiaty. Mli-
wi ta polityka, zalecena mi panu osoby iynlive,
na we is we przyda. Tak boric wien userde,
wymogit Goster na detnizi biskupie Pednere
podobno to, ze mi we da zadnego probostwa, leu
bydie wuz pniekto z wiktaryjki na wiktaryjki.
Sprawa in skrotke wyjasni. Terdzi is douzdy
wymogit, we mi we porostanie, jak wize dinst-
orales — mam jai lat 47 a 17 lat jistem kuz-
orem, we dam soba pomiatat. W Ghesnare uka-
tem na procenty, zamierit procenty na probostwo, odebratem
naktar adensa is do Byzreny na admiastratora, dopoki
probostwo, kamierem dodajit pinguistimam, we dosta-
na nowego probostwa. Pny w tym nawi willekacym
halk, wize o starkowizne jiwie na rade nie pol-
biamistrem.

Tenne woznje do Stantham nadawaniem, ze dmkom
opniort kilka woznje wyrazi z rzkupien, row wostki
pny Kozekode pniekto. Kozekode wize o wiele dinstym,

musítešom go utoli skrovi, 4503, bo Ankarovi mena
 zabraklo - papiera, ja zat' ne Ankar na del Anka
 vsteka. Fatna to sprava vdarai si u nen
 z Ankanami: kedakami. Gesny uz ostnaduenie
 Panitave, ze prava moja na co si pynda, ponera
 li tytko porytok agota pry vdaraiu Horveta
 natan na ota — a vemytka si vy'vony,
 zlyka prava ora tytk vyblituzh ^{Kambai} zimkoi,
 pobudyt do viktoryz renieura nancera
 svojego; vtedy tvoj ~~stav~~ bytie so-
 sine vgnadgodzomy, a tvoj, tvoj prava ta
 tak neta co do vrmavov, byt veltli, jeden
 n. p. tak vyar ledzena zabrat n'vick vram
 pry dokodzeniu od nezo or potok; inna
 tondrosi, na ota neta, byla v tem, aby vykarai,
 vtedy zaviana samoyvok zachodit — nikt
 medennu tej zagadki ne vovizet.

I ta ora, jstem vovostoy prymarai sa
 vevytelne pisavie, namt vam mi av starna,
 aby byt vavajny, jenne var praveit.

Prjijm Stan Pa vyar praveit
 Seomlu

St. Potocki.

Byizeva, na Cerné m. Prahe.

Chelms, 14. marca. 105
4504 4504 6

Pranowy Panie!

Na nadesłaną rozprawę serdecznie dziękuję.

Na zapytania odpowiadam:

1. dera = suchoty z niem. Larre. Por.
malz - Flachs darre
2. dotkarorac, comp. od - przy - u - z -
etc. z niem. Karren = tawarka
3. dargac' = murci'; ma prawo być =
darrac z niem. dürfen, plattw. = dar
ven.
4. dēžok nieznanie, może to komp.
niem. Diebsack
5. denot - nieznanie.
6. dotkazngła z niem. dag = ngła, Jun'.
daken = niyc' = i plattw. dack.

Atlee, pytam: ovi bono? oo za,
korytek z zbirawa germanizmas,
naleciatym zernad. tak dawny
jak: ten? kotwene, wojny
od wojska, robotnicy et. takie slow
i in podobnym rebeni salkami pry-
nosza z jinata z soba — to we
kaszubczny, lew germanizmy. Ja,
z wyjątkiem doka i jenne kilka
innych, pogardzałem nimi, gdyż
dla lingwistyki we nasz czas zaduży
korytku. Radmiewem jener, że na
Helfdingu spisać się we można:
stad w nim na blydzie. Ku temu wy-
stanie na pu powojny ^{znowy} ~~nowe~~ sa pomark
we uzywaniu, tak wprost przyje
z wemierkiego — plattdeutsch.
Pouto rada moja: w pracy wojny

107
2
oathem poudage' nekorotni' ne-
vedokne.

Stovka moj' v' skoniary i' Na-
y' introligatori' do zbrojovane,
tenu d'anni j'ovotz v' t'ie p'ustai' di-
skavenu. Pam jeden egzemplar
u upamintu.

Velmarigo Pana

androg' t'ago
A. G. Pobleokt.

P. S.

Prong ni d'anni' nezov'ia
pidno — odel'it'om id'el'it'
i' y'ame ni' v' t'ie na p'ost'ra
ne'joka, n'ise d'aru n'ato.

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.